

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 96/15

Luxembourg, 9. september 2015

Sodba v zadevi C-160/14

João Filipe Ferreira da Silva e Brito in drugi/Estado português

Portugalska država bo morala plačati odškodnino delavcem družbe Air Atlantis, ki je nekdanja hčerinska družba družbe TAP

Portugalsko vrhovno sodišče je bilo zavezano Sodišču predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe o pojmu „prenos obrata“

Direktiva Unije¹ določa, da se za „prenos“ šteje prenos gospodarske enote, ki ohrani svojo identiteto za nadaljevanje gospodarske dejavnosti, ne glede na to, ali je ta dejavnost glavna ali stranska. Ta direktiva se uporablja za vsak prenos podjetja, obrata ali dela podjetja ali obrata na drugega delodajalca, ki je posledica pogodbenega prenosa ali združitve. Navedena direktiva tudi določa, da se pravice in obveznosti odsvojitelja, ki izhajajo iz na dan prenosa obstoječe pogodbe o zaposlitvi ali delovnega razmerja, prenesejo na pridobitelja.

Družba Air Atlantis (v nadaljevanju: AIA), ki je bila ustanovljena leta 1985 in se je ukvarjala s čarterskim letalskim prevozom, je februarja 1993 prenehala. V okviru prenehanja so bili J. F. Ferreira da Silva e Brito in 96 drugih delavcev kolektivno odpuščeni. Družba TAP, ki je bila glavni delničar družbe AIA, je 1. maja 1993 začela izvajati del poletov, za izvedbo katerih se je zavezala družba AIA za obdobje od 1. maja 1993 do 31. oktobra 1993. Družba TAP je izvajala tudi del čarterskih poletov – na trgu, na katerem prej ni bila dejavna – na progah, na katerih je pred tem prevažala družba AIA. Pri tem je družba TAP uporabila del opreme, ki jo je družba AIA uporabljala za opravljanje svoje dejavnosti, zlasti štiri letala. Družba TAP je tudi prevzela obveznosti glede najema teh letal in pisarniško opremo družbe AIA v Lizboni in Faru (Portugalska) ter drugo opremo. Družba TAP je zaposlila tudi nekatere nekdanje delavce družbe AIA.

J. F. Ferreira da Silva e Brito in 96 drugih delavcev so pri Tribunal do Trabalho de Lisboa (delovno sodišče v Lizboni, Portugalska) vložili tožbo za izpodbijanje kolektivnega odpusta. Zahtevali so vrnitev na delo v družbo TAP ter plačilo njihovih plač. Tribunal do Trabalho de Lisboa je ugotovilo, da je prišlo do prenosa obrata in je naložilo vrnitev delavcev v okviru ustrezne kategorije na delo ter plačilo odškodnin. Tribunal da Relação de Lisboa (pritožbeno sodišče v Lizboni), pri katerem je bila vložena pritožba, je razveljavilo prvostopenjsko sodbo. Delavci so to sodbo izpodbijali pri Supremo Tribunal de Justiça (portugalsko vrhovno sodišče), ki je v sodbi iz leta 2009 odločilo, da kolektivni odpust ni bil nezakonit. Navedeno sodišče je menilo, da za ugotovitev prenosa obrata ne zadostuje „zgolj nadaljevanje“ poslovne dejavnosti, ker se mora ohraniti tudi identiteta obrata. Nekateri od delavcev so predlagali Supremo Tribunal de Justiça, naj Sodišču predloži vprašanje za predhodno odločanje, vendar je portugalsko vrhovno sodišče menilo, da ni nobenega upoštevnega dvoma pri razlagi prava Unije, ki bi nalagal vložitev predloga za sprejetje predhodne odločbe.

Delavci so nato pri Varas Cíveis de Lisboa (sodišče prve stopnje v Lizboni) proti portugalski državi vložili tožbo zaradi nepogodbene odškodninske odgovornosti, s katero so zahtevali, naj se zadnjenavedeni naloži povrnitev povzročene premoženjske škode. Trdijo, da je sodba Supremo Tribunal de Justiça očitno nezakonita zaradi (i) napačne razlage pojma „prenos obrata“, kakor je opredeljen v Direktivi, in (ii) ker je Supremo Tribunal de Justiça kršilo dolžnost predložitve vprašanj za razlago prava Unije Sodišču. Varas Cíveis de Lisboa sprašuje Sodišče (i) ali pojem „prenos

¹ Direktiva Sveta 2001/23/ES z dne 12. marca 2001 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 98).

obrata“ iz Direktive zajema položaj, v katerem so delavci družbe AIA, (ii) ali bi Supremo Tribunal de Justiça moralo Sodišču predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe o pravilni razlagi tega pojma in (iii) ali pravo Unije nasprotuje portugalski določbi, ki za utemeljitev odškodninskega zahtevka zoper državo zahteva predhodno razveljavitev odločbe, s katero je bila povzročena škoda.

Sodišče je s sodbo z današnjega dne razglasilo, da pojem „prenos obrata“ iz Direktive zajema zadevni položaj.

Sodišče opozarja, da je v položaju, ki se nanaša na sektor letalskih prevozov, **treba prenos opreme šteti za bistveni element pri oceni, ali gre za „prenos obrata“ v smislu Direktive; poleg tega poudarja, da je družba TAP nadomestila družbo AIA v pogodbah o najemu letal in je ta letala dejansko uporabljala, kar dokazuje prevzem nujnih elementov za nadaljevanje dejavnosti, ki jo je pred tem izvajala družba AIA.** Sodišče poleg tega poudarja, da je prevzela tudi nekaj druge opreme. Navaja tudi, da je **upoštevni element za ugotavljanje, ali je prenesena enota ohranila identiteto, ohranitev funkcionalne povezave na podlagi soodvisnosti in dopolnjevanja med različnimi prenesenimi dejavniki.** Ohranitev takšne funkcionalne povezave pridobitelju namreč omogoča, da jih uporablja za opravljanje iste ali podobne gospodarske dejavnosti, tudi če so po prenosu vključeni v novo in drugačno organizacijsko sestavo.

Sodišče je tudi razglasilo, da je bilo Supremo Tribunal de Justiça, da se prepreči tveganje napačne razlage prava Unije, zavezano predložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe glede razlage pojma „prenos obrata“ v smislu Direktive. Sodišče namreč ugotavlja, (i) da gre za sodišče, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva in (ii) da se odločitve nižjih sodišč glede razlage tega pojma razlikujejo ter da se težave pri razlagi tega pojma v več državah članicah ponavljajo.

Sodišče je nazadnje odločilo, da **pravo Unije nasprotuje nacionalni določbi, ki – tako kot portugalska določba – za razglasitev odgovornosti države kot predhodni pogoj zahteva razveljavitev odločbe, s katero je bila povzročena škoda, medtem ko je razveljavitev praktično izključena.** Sodišče poudarja, da takšno pravilo v nacionalnem pravu lahko preveč oteži pridobitev odškodnine za škodo, nastalo s kršitvijo prava Unije, ker so možnosti, da bi bile odločbe Supremo Tribunal de Justiça ponovno pregledane, izredno omejene.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.